

PFN – Kongresā: Ģenerālajā asamblejā

14. – 15.jūlijā Spānijas galvaspilsētā Madridē notika Pasaules nedzirdīgo federācijas (PNF) 17. Ģenerālā asambleja (ĢA), kurā piedalījās 84 valstu balsstiesīgi delegāti (to valstu nedzirdīgo organizācijām, kuras nebija nomaksājušas biedru naudu, nebija balsošanas tiesību un tās netika uzskaitītas).

LNS pārstāvēja viceprezidenti Edgars Vorslovs un Maruta Pīterniece.

Delegāti divas dienas strādāja no agra rīta līdz vēlam vakaram, lai izskatītu daudzus dokumentus. Rezultātā Ģenerālā asambleja:

Noklausījās un apstiprināja PNF valdes ziņojumu par federācijas darbu no 2003. līdz 2007. gadam;

Noklausījās ziņojumu par PNF finansiālo stāvokli un auditoru ziņojumu par minēto periodu.

Interesants fakts, ka vairāk nekā pusi (68%) PNF budžeta veido Somijas Nedzirdīgo savienības ziedojumi;

Noklausījās pārskatu par organizācijas turpmāko darbību;

Izdarīja izmaiņas PNF statūtos.

Būtiskākās no tām:

a) PNF juridiskā rezidence būs Somijā, bet tā darbojas visā pasaulē;

b) PNF sapulču valoda būs starptautiskās zīmes (nav tādas starptautiskās zīmju valodas!), bet sarakste un dokumenti būs angļu valodā;

c) PNF turpmāk nebūs ģenerālsekretāra, bet būs administrācija, kuru vadīs izpilddirektors;

Izskatīja PNF biedru priekšlikumus un lielāko daļu nodeva valdei dziļākai izvērtēšanai;

Apstiprināja PNF darbības plānu 2007. – 2011. gadam;

Noteica, ka turpmāk PNF biedru nauda būs jāmaksā EUR;

Izvēlējās 2011. gada kongresa norises vietu. Bija divas kandidatūras – Dienvidāfrikas Republika (DĀR) un Turcija. Ar ievērojamu balsu pārsvaru 66 pret 19 uzvarēja DĀR: nākamais kongress notiks DĀR pilsētā Durbanā, kas atrodas Indijas okeāna krastā;

Ievēlēja PNF vadību uz turpmākajiem četriem gadiem:

prezidents – Markku Jokkinen (Somija), viceprezidents – Feliciano Sola Lima (Spānija), valdē – Colin Allen (Austrālija), Deborah Oyuu Iyute (Uganda), Birash Dangol (Nepāla), Johan Bert Wesemann (Nīderlande), Hanne B.Kvitvaer (Norvēģija); Valery Rukhledev (Krievija), Vilma Susan Newhoudt Druchen (DĀR), Tomas Hedberg (Zviedrija) un Joseph Murray (ASV);

v Ievēlēja auditoru turpmākajiem četriem gadiem, un tas būs Frej Lobbas no Nexia International.

Nobeigumā PNF prezidents pasniedza atzinības rakstus Somijas, Zviedrijas, Dānijas, Norvēģijas un Krievijas nedzirdīgo organizācijām, kuras ziedējušas ievērojamus finansiālos līdzekļus PNF darbībai.

Pēc Ģenerālās asamblejas no 16. līdz 22.jūlijam turpat Madridē notika PNF 15. kongress. (No LNS mājaslapas)

Maruta Pīterniece, LNS viceprezidente:

«Man pēc vairāku PNF kongresu un Ģenerālās asamblejas apmeklēšanas radies secinājums, ka nepieciešami daži pārkartojumi tā nemainīgajā tradicionālajā norisē.

Pirmkārt, es piekrītu Ungārijas ierosinājumam, ka Ģenerālā asambleja jāriko biežāk – ik pāris gadus, jo četri gadi veido pārāk lielu pārrāvumu pārskatos par to, ko dara PNF augstākā vadība.

Otrkārt, pats PNF kongress ir pārāk garš (divas nedēļas – visas norises kopā).

Tēmas, problēmas un risinājumi atkarojas katreiz vienādi.

Būtu vēlams apspriest tikai jaunākās iezīmes un tendences, konstruktīvi nosakot atšķirīgos uzdevumus un mērķus, kas gaida nedzirdīgo sabiedrību nākotnē.

Ko guvu no līdzdalības? Bija interesanti vērot atklāšanas un noslēguma ceremonijas (ar dalībvalstu karogiem videoekrānā, lieliem baloniem, bērnu

nometnē sagatavotu uzvedu-mu, spāņu tradīcijām utt.).

Pašu Spāniju, arī galvaspilsētu Madridi ar tās skaisto arhitektūru neiznāca iepazīt, jo ceļā uz kongresu katru dienu pagāja divas stundas un pārējais laiks – plenārsēžu un nodarbību zālēs».

Plašāku aprakstu par iespaidiem PNF kongresā nākamajā numurā apsolījis sniegt LNS viceprezidents Edgars Vorslovs.

«KS» preses dienests

Nedzirdīgie darba tirgū

Ierobežotas izvēles iespējas

Irīna Kristoforova

Natālijai Kalns ir 38 gadi. Viņa strādā Latvijā populārā virtuvē Lido Vērmanīti, jau 8 gadus... Bet nu visu pēc kārtas!

Kādas ir tavas atmiņas par bērnību?

Piedzimu Krievijā, Pleskavā. Uzaugu dzirdīgo ģimenē. Dzirdi zaudēju, kad deviņos mēnešos mani piemeklēja gripa. Es neatceros, ko esmu dzirdējusi, tas bija tik ļoti sen, kad gulēju šūpulī un brēcu. Esmu saradusi un pieņēmusi šo klusuma pasauli, kaut arī īstenībā gribētu dzirdēt, kā putni čivina, kā meži šalc, mašīnas trokšņus, cilvēku čukstus. Tomēr nejūtos nelaimīga, ka nedzirdu, jo man ir sava nedzirdīgo pasaule, sava zīmju valoda — par to es priecājos. Dzīvē ir jāpriecājas.

Kur tu mācījies un kā nokļuvi Latvijā?

Mācījos Krievijā, Pitalovas nedzirdīgo bērnu internātskolā, kur visas darba dienas dzīvoju internātā, bet brīvdienās biju kopā ar ģimeni. Reizēm jutos tik skumji, ka mani vecāki ir tālu, gribējās biežāk tikties, it īpaši vakaros, kad nebija neviena, kas mani liktu gulēt. Cik labi gan ir dzirdīgiem bērniem, kuri katru dienu iet uz savām mīlām mājām, — tā es toreiz domāju...

Mācījos arī vakarskolā — turpat Krievijā pabeidzu pilnu vidējās izglītības 12 klašu programmu. Tālāk mācīties nebija iespējas, pasaulē nāca bērns un vairāk bija jādomā par ģimeni.

Kādā jaukā dienā, kad Rīgā, «Rītausmā», notika nedzirdīgo izrāde, mēs ar draudzeni nolēmām aizbraukt uz Latviju, lai paskatītos un iepazītos ar turienes

cilvēkiem.

Man šī zeme iepatīkās kā skaista, maza valsts, ar daudz labākiem dzīves apstākļiem nekā manā dzimtenē. Drīz vien notika arī liktenīgā iepazīšanās ar manu nākamo vīru, un tā apmetos uz dzīvi šeit. Piedzima meitiņa Džemma, kura tagad mācās Rīgas nedzirdīgo bērnu internātskolā un aizraujas ar peldēšanas sportu un basketbolu. Par to es priecājos.

Pastāsti par savu darbu: kā nokļuvi «Lido» un kā tevi tur uzņēma?

Kāda mana paziņa piedāvāja strādāt tur par apkopēju. Es tam piekritu, jo toreiz darbu bija grūti atrast. Man bija pilnīgi vienalga, kāds ir darbs, — galvenais, ka vispār bija, lai nopelnītu kaut vai maizei.

Par apkopēju nostrādāju kādus divus gadus, bija drausmīgi grūti: no vienpadsmitiem vakarā līdz pieciem rītā, visu nakti, kad visi saldi guļ, es tik mazgāju un berzu. Tad kādu dienu man piedāvāja strādāt dārzenū cehā. Mizoju burkānus, kartupeļus utt. Darba bija ļoti daudz, kā jau zini, Lido ir populāra ar savu virtuvi un cilvēku tur vienmēr ļoti daudz. Arī pasūtījumu uz kāzām, bērēm utt.

Tā nu gadījās ka pēc kāda laika man piedāvāja atkal citu darbu — par pankūku cepēju. Cepu visādas: pankūkas ar gaļu, ar biezpienu, ievārījumu utt.

Diendienā stāvēju pie karstas pannas — tas tiešām bija nogurdinoši, bet ar laiku pamazām pieradu. Tagad varu teikt, ka šis darbs man daudz labāk patīk par iepriekšējiem. Man ir normāls darbalaiks no rīta līdz trijiem dienā, un tā paspēju arī mājās kaut ko padarīt un būt kopā savu meitiņu.

Kā tu sazinies ar darba kolēģiem?

Mūsu darba kolēģi ir draudzīgi. Mēs vienmēr sasveicināties; ja vajag kaut ko, droši varu pajautāt. No lūpām nolasu viņu teikto; ja gadās, ka nesprot, tad uz papīra rakstām, bet tik liela runāšana jau nesanāk — nav daudz kopīgu lietu, ko runāt, tāpēc labāk daru savu darbu. Protams, reizēm gan gribētos vairāk sakontaktēties ar darba kolēģiem, uzzināt vairāk jaunumu...

Bet par ko tu vispār gribētu strādāt?

Noteikti par pārdevēju pie kases, jo man patīk saskarties ar cilvēkiem, skaitīt naudu, būt laipnai, apkalpot pircējus. Žēl, ka nevaru dzirdēt. Nedzirdīgiem cilvēkiem darba iespējas ir pārāk ierobežotas... Lielākoties viņi strādā vienkāršus darbus. Vājdzirdīgiem jau lielāka izvēle, bet cik labi ir dzirdīgiem cilvēkiem, kad viņi var izvēlēties jebkuru darbu.

Vai tu domā arī turpmāk strādāt Lido?

Jā, kur tad nu citur būs labāk! Man te jau pierasts darbs, ir pieredze, pazīstami cilvēki. Alga nav tik liela, bet iztikai pietiek, var arī labi paēst. Tā kā pagaidām nesūdzos.

Bet, ja man piedāvātu labu darbu tuvāk mājai, ar lielāku atalgojumu, tad arī padomātu, kā rīkoties.

Vai arī svētkos esi kopā ar darba kolēģiem?

Mūsu darbavietā katru gadu rīko Ziemassvētku ballīti, bet es nepiedalos. Ko es tur darītu? Man nebūtu ar ko parunāt. Un nedomāju, ka ar mani kāds šajā reizē sarakstīsies uz papīra. Tāpēc labāk eju savu ceļu.

Integrācija

" Dziesma manai paaudzei" dzied Jānis un Irīna

21. jūlijā Cēsu pils estrādē konkursā «Dziesma manai paaudzei» piedalījās dzirdīgais dziedātājs Jānis Graudiņš un mūsējā – Irīna Kristoforova. Lūk, abu iespaidi!

Kā jums radās ideja piedalīties koncertā «Dziesma manai paaudzei»?

Jānis: Ideja radās ceļojuma laikā uz Čehiju, kur devāmies ar Raiņa skolas ansambli un nedzirdīgo jauniešu melodeklamācijas grupu. Jau iepriekš ar Irīnu esam dziedājuši kopā, un tas man vienmēr ir sagādājis milzīgu prieku, patīkamas emocijas un vēlēšanos dziedāt atkal un atkal. Vienmēr esmu sajutis, ka Irīna to dara no visas sirds un dvēseles, tāpēc izteicu viņai šādu priekšlikumu, kuram labprāt viņa piekrita.

Irīna: Man melo-deklamācijas žanrs ir ļoti tuvs. Ar to iepazinos, jau mācoties Valmieras skolā, kad uzstājos pirmoreiz Ziemassvētku sarīkojumā ar dziesmu «Tu, mans mīļais čipendeilis». Tas bija 5. klasē un pēc tam arvien vairāk vecākās klasēs un vēlāk arī Raiņa skolā Ineses Immures vadībā. Arī tagad esmu melogrupas «Alias» sastāvā. Pirmā dziesma kopā ar Jāni bija «Lakstīgala» (attēlā). Visas dziesmas (un to ir ļoti daudz!) man vienādi mīļas un noder visādos brīžos — kad priecīgi vai skumji — tās man palīdz dzīvot, tā var teikt.

Katra dziesma, ko izpildu publikas priekšā, man sagādā lielu gandarījumu un prieku — vienalga, vai nedzirdīgie vai dzirdīgie klausītāji. Jānis man šādu iespēju šad un tad dod, un es to izmantoju arī šoreiz.

Kāpēc izvēlējāties šādu dziesmu izpildījuma veidu – kopā ar melodeklamāciju zīmju valodā?

Jānis: Jau iepriekš uzstājoties dažādos koncertos kopā ar melodeklamācijas grupu, redzēju, ka liela daļa dzirdīgo ar lielu interesi vēro zīmju valodu un pēc tam ir atzinuši, ka šāds savienojums dziesmu padara daudz emocionālāku. Plašākai auditorijai samērā reti ir iespēja redzēt šādus priekšnesumus, tāpēc es nolēmu tik populāro dziesmu pasniegt pavisam oriģinālā veidā — dziedot to vienlaicīgi divās valodās!

Irīna: Tā nebija mana izvēle, es to tikai varēju atbalstīt ar savu līdzdalību. Vienlaikus sapratu, ka tā ir mana iespēja parādīt dzirdīgiem cilvēkiem, cik zīmju valoda ir izteiksmīga un bagāta, — tajā var ne tikai runāt, bet arī dziedāt un pat saviļņot ar to skatītājus. Esmu pati to sajutusi, redzot publikas atsaucību.

Un kāpēc tieši šī dziesma – K. Elsberga «Asaru krelles»? Kas tajā likās vispievilcīgākais?

Jānis: Jokojot varētu teikt, ka visvairāk piesaistīja viena rindiņa teksta – «Vai tad nepieskarsies nemūžam neviens pie šīm krūtīm, šīm kājām, šīm gūžām», bet, ja nopietni, tad šī dziesma ir publikas mīlēta un man personīgi tuva jau no bērna kājas... Tad gan pie teksta vēl nepiedomāju, bet ļoti patika melodija. Likās, ka arī zīmju valodā būs viegli parādīt šo dziesmu un arī es varēšu iemācīties zīmju

valodā vismaz piedziedājumu.

Irīna: Sākumā dziesma man likās tāda skumja. Manā uztverē tā ir ļoti sievišķīga un tāpēc vēlāk varēju viegli iejusties tās ritmā un saturā. Katrā dziesmā man vajadzīga šī pārdzīvojuma sajūta. Parasti izvēlos tikai tādas, kas man iekšēji tuvas. Piemēram, nekad nedziedātu reperu stilā vai tamlīdzīgi.

Kā noritēja pats konkurss un vai esatpmierināti ar rezultātu?

Jānis: Jāsaka vispirms liels PALDIES Irīnai, ka viņa piekrita piedalīties un traucās pat no Liepājas uz šo koncertu. Šim koncertam bija pieteikušies vairāk nekā 130 dalībnieki, no kuriem koncertā piedalījās tikai 40. Mazliet žēl, ka organizētāji nebija informējuši koncerta vadītāju par mūsu priekšnesuma būtību, tāpēc Fredis bija ļoti izbrīnīts, kad Irīna vairākkārt atteicās ņemt mikrofonu. Man bija izdevība pāris vārdos pastāstīt un aicināt publiku dziedāt līdzī abās valodās, kas arī lieliski nostrādāja. Liela daļa mācēja parādīt vārdu «nolamājas» un uz dziesmas beigām jau iemācījās arī citus vārdus! Galvenais rezultāts bija panākts — saņemta publikas atsaucība.

Irīna: Jā, patiešām — galvenais pasākuma vadītājs Fredis, liekas, līdz saskarei ar manu uzstāšanos vispār nebija zinājis, ka pasaulē eksistē tādi nedzirdīgie cilvēki. Pēc mūsu dziesmas viņš publiski atzina, ka ir šokā par redzēto. Nu, re, vēl viens vismaz par mums uzzināja! Protams, arī visi pārējie, kas vēroja priekšnesumu. Man šķiet, uzstāšanās izdevās, jo publikai patika.

Vai arī turpmāk plānojat šādas kopīgas uzstāšanas?

Jānis: Es ļoti ceru, ka mūsu sadarbība turpināsies un tad jau arī skatīsimies un domāsim par jauniem koncertiem, konkursiem, festivāliem. Es domāju, ka nākošais solis aiz «Dziesma manai paaudzei» būtu Eirovīzija (joks)...

Irīna: Varbūt mēs varētu ar priekš-nesumiem piedalīties kādos saviesīgos nedzirdīgo pasākumos, lai tos padarītu interesantākus, kā esmu vērojusi dzirdīgo praksē. Tas varētu būt jubilejās, kāzās utt.

Man šķiet pievilcīgi arī tas, ka Jānis pamazām, pa vārdu vien sāk apgūt zīmes un tās «iepin» dziesmās no sevis. Arī šajā koncertā viņš dziedāja gan ar balsi, gan rādīja zīmēs piedziedājumu.

Dziedot zīmēs, es piepildu savu bērnības sapni — kļūt par dziedātāju. To izloloju pavisam maza, stāvot spoguļa priekšā un izmēģinot balsi mikrofonā. Tā ar savu sapni esmu nonākusi uz skatuves — tagad arī dzirdīgo publikas priekšā.

Jubileja

Valmieriešiem sešdesmitgade

Vēstures fakti liecina, ka Valmieras nodaļas dibināšana oficiāli notikusi 1947. gadā, kaut arī gana sarežģīts bijis ceļš uz šo statusu.

Uz to atskatījās valmierieši, sanākot kopā sava namiņa mājīgajā pagalmā 27. jūlija pievakarē. Biedrības ilgadīgā vadītāja Dace Lāce īsumā atsaucā atmiņā pagātnes notikumus un ļaudis, kuri toreiz stāvēja pie biedrības šūpuļa, pateicās visiem, kuri atbalstījuši savas biedrības attīstību ar darbu, ar līdzdalību un interesi par to.

Valmierieši var pamatoti lepoties ar saviem sasniegumiem. Acīmredzamas labas pārmaiņas notikušas ar kluba ēku (biedrības rīcībā no 1963.gada). Nomainījušās paaudzes, bet nemainīga palikusi cilvēku vēlēšanās būt kopā — savā biedrībā, klubā, sabiedriskā darbā, pašdarbībā, atpūtas brīžos, kultūras un sporta pasākumos.

Šī laika jaunā iezīme, kas raksturo valmieriešu aktīvo būtību, — tā ir iekļaušanās dažādu projektu realizācijā. Gatavojuši un realizējuši tos paši, piedalījušies lielo ES finansēto projektu («Runājošās rokas», «Klusās rokas», «Mēs sabiedrības daļa I», «Mēs sabiedrības daļa II» u.c.) uzdevumu veikšanā.

Tā bijusi laba skola, izaugsmes iespēja, savas varēšanas apliecinājums un iestrādes nākotnei.

Valmierieši visus vienmēr priecējuši ar saviem radošiem sasniegumiem un talantiem pašdarbības mākslā. Sajūsmināti skatītāji festivālos un koncertos aplaudējuši Avārijas brigādes muzikālo un citu uzvedumu dzirkstošajam humoram un dzīvespriekam, kas valda visos iestudējumos.

Ne velti tieši šajā biedrībā dzima un tika realizēta iecere par pirmo pašdarbības

festivālu pirms vairāk nekā 10 gadiem. Toreiz tas saucās «Smejies vesels». Un tā kopā ar valmieriešiem esam smaidījuši un smējušies, apceļojdami festivālus visās biedrībās — nu jau sācies otrais aplis pa tām.

Ne jau tikai smiekli, bija arī nopietns darbs, pārdzīvojumi, grūtības, paveiktas daudzas būtiski svarīgas lietas: attīstīta sadarbība ar pašvaldībām, ar vietējo sabiedrisko organizāciju — NVO tīklu, apgūta pašmāju un ārvalstu pieredze, saposta ne tikai māja, bet arī tās pagalms.

Gadu gaitā biedrība no maza ļaužu pulciņa izauga par vienu no lielākajām un spēcīgākajām biedru organizācijām LNS sistēmā. Pamazām dibinājās grupas – teritoriālās pilsētā un skolā (1953), vēlāk pievienojās Mazsalacas, Cēsu, Salacgrīvas, Limbažu. Līdz 1967. gadam biedrību vadīja LNS Goda biedre Anna Rozīte, pēc tam Dace Lāce. Darbojās aktīvisti V. A. Bergmaņi, A. Bāliņš, Dz. Mieze, E. Birzgalis, J. Kļaviņš u.c.

Biedrība aktīvi piedalījies dažādās skatēs, pati organizēja pasākumus, attīstīja pašdarbību, sportu. Patlaban biedrībā ir 112 biedru un 3 grupas (Limbažos, Valmierā, Cēsīs).

Jubilejas reizē bija daudz apsveikumu — no vietējām pašvaldībām, LNS biedrībām, Valmieras autobāzes, AS Valmieras piens, radniecīgām organizācijām u.c.

Daudz mīļu vārdu un sirsnības cilvēki dāvāja arī savai vadītājai Dacei Lācei, kura, izrādās, dzimusi vienā gadā ar savu biedrību un šogad atzīmē apaļu jubileju. (Vēlreiz — sveiciens Dacei!)

Sešdesmitgade sagaidīta godam. Daudz paveikts, bet vēl vairāk darāmā priekšā, jauni projekti, jaunas radošas ieceres un vīzijas. Lai piepildās viss, kas tiek iecerēts, un lai arī daudz ne-cerētu labu lietu priecē jūs gaitā uz nākamo jubilejas piecgadi, desmitgadi utt.

Radniecīgā organizācija

Jaunieši iegūst balvu

Ivars Kalniņš

Latvijas Nedzirdīgo jauniešu organizācija (LNJO) atzīmēta sakarā ar Eiropas programmas «Jaunatnei» ietvaros organizēto Baltijas jauniešu nedēļas pasākumu, saņemot balvu nominācijā «Aktīvie kaimiņi». LNJO projekta «Eiropas Nedzirdīgo jauniešu apmaiņas 1''» mērķis bija organizēt pirmo nedzirdīgo jauniešu nometni, un tā notika pagājušajā gadā Valdemārpilī, kur piedalījās 40 nedzirdīgie jaunieši no Igaunijas, Lietuvas, Polijas un Latvijas.

Uz projekta nominācijas pasniegšanas ceremoniju bija ieradušās jauniešu organizācijas, klubu un centru pārstāvji no visas Latvijas. LNJO viceprezidente un šī projekta vadītāja Karīna Beisone saņēma nominācijas balvu no bērnu un ģimenes lietu ministra Aināra Baštika rokām.

Šis projekts guvis arī starptautiskās ne-dzirdīgo jauniešu organizācijas atzinību. Baltijas Nedzirdīgo jauniešu apmaiņas nebeidzas — šogad tās organizēja Lietuvas kolēģi, un 10 nedzirdīgie jaunieši no Latvijas piedalās šādā nometnē 13.— 23. augustā Kauņā, Lietuvā.

Piedāvā mācīties

Uzmanību – RRC koledža

Valsts aģentūra «Sociālās Integrācijas centrs» ir vienīgā profesionālās rehabilitācijas iestāde Latvijā, kurā cilvēki ar invaliditāti īpaši piemērotās telpās apgūst darba tirgū pieprasītas profesijas. Ja jums ir vidējā izglītība, piedāvājam Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas Koledžā RRC, pēc kuru beigšanas būs iespēja veiksmīgi konkurēt darba tirgū.

Ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu iespējams bez maksas apgūt studiju programmas, kuras pieprasa darba devēji visā Latvijā:

Mārketinga un tirdzniecība

Cilvēkresursu vadība

Grāmatvedība un nodokļi

Šo nozaru speciālisti ir pieprasīti gan valsts un pašvaldību iestādēs, gan privātajās

struktūrās.

Studiju ilgums 2,5 gadi dienas nodaļā. Pēc studiju beigšanas ir iespēja turpināt studijas Rīgas Tehniskās universitātes atbilstošajās studiju programmās, iegūstot bakalaura grādu.

Jaunums: studiju programma «Viesnīcu servisa vadība». Viesmīlības serviss pašlaik strauji attīstās visā Latvijā, un tam vajadzīgi zinoši speciālisti. Kāpēc lai tie nebūtu jūs?

Studēt izdevīgi!

Studiju ilgums — 2 gadi dienas nodaļā.

Kāpēc cilvēkiem ar invaliditāti studēt ir izdevīgi? Studijas, dienesta viesnīca un ēdināšana cilvēkiem ar invaliditāti ir bez maksas. Tiek kompensēti arī transporta izdevumi, nodrošināts mediķu, psihologu, sociālo darbinieku atbalsts.

Koledžas vide ir pielāgota cilvēkiem ar invaliditāti, ir mūsdienīgs tehniskais nodrošinājums, kā arī dota iespēja paralēli mācībām iegūt autovadītāja apliecību. Pirms mācību uzsākšanas tiek noteikta profesionālā piemērotība, lai izvēlētos katra cilvēka veselības stāvoklim un spējām piemērotāko profesiju.

Papildus informāciju par izglītības iespējām valsts aģentūras «Sociālās integrācijas centrs» Koledžā RRC iespējams uzzināt mājaslapā www.sic.gov.lv vai zvanot pa tālruniem 67811757; 67811759; 67811750.

Būsim gandarīti, ja pastāstīsiet par šīm izglītības iespējām saviem draugiem, kaimiņiem, radniekiem un paziņām, kuriem ir invaliditāte.

Ceram, ka mūsu kopīgā darba rezultātā būtiski uzlabosies cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitāte un spēja konkurēt darba tirgū!

Atgriežoties pie tēmas

Festivāla atskaņas

Skaisti notikumi ilgi glabājas cilvēku atmiņā. Vēl tagad mūsu ļaudis atceras svētku salūtu «Rītausmā» LNS — 75 jubilejā, svinīgo gaisotni Melngalvju namā vēl pēc 5 gadiem, plašo starptautisko forumu Latviešu biedrības namā 2005. gadā, ikgadējos pašdarbības festivālus Latvijas pilsētās — katru ar savu «rozīnīti», savu atšķirīgo gara, radošās domas lidojumu.

Arī par šī gada festivālu Rēzeknē tur bijušie atsaucas atzinīgiem vārdiem, un vienprātīgs ir atzinums: šai tradīcijai jāturpinās. Tāpēc arī uzsākts otrais aplis pa Latvijas pilsētām.

Jūsu uzmanībai Daigas Delles intervijas Rēzeknē!

Regīna Proviča (Rēzeknes rajons)

Man patīk šī diena. Divdesmit gadus nebiju satikusi savas paziņas! Esmu tā, kura no Rīgas aizbēga uz Rēzekni. Tāpēc šodien visvairāk priecājos par iespēju satikt savus klasesbiedrus!

Labākie numuri koncertā? Noteikti Vēderdejas un Pelnrušķīte!

Galvenais — lietus mums netraucēja izbaudīt šo dienu lieliskā omā.

Ināra Birnīte (Rīga)

Rēzeknē pēdējoreiz biju pirms daudziem gadiem.... Nu bija iemesls te ierasties.

Līdzī atvedu arī draudzenes: parādīt Latgales Māras pieminekli un šo festivālu.

Kopā izstaigājām pilsētu. Tā ir ļoti patīkama sajūta tik lielos svētkos būt kopā ar sen neredzētām draudzenēm. Ir liels prieks arī par jauniestudētiem, vēl neredzētiem priekšnesumiem!

Mairita Ansone (Rīga)

Šodien ir ļoti forša sajūta! Vispār jāsap, ka līdz šim nevienā festivālā neesmu bijusi. Ināra mani atveda līdzī, un esmu viņai pateicīga par to. Koncertā vis-labāk patika vēderdejojotājas no Kuldīgas. Tāpēc ka starp nedzirdīgajiem šāds priekšnesums ir kaut kas neredzēts! Vēl man patika Pelnrušķīte — puīši izskatījās tik amizanti kā meitenes!

Nākamgad noteikti braukšu uz Smil-teni. Kaut tikai būtu labs laiks! Bet vispār viss ir super! Novēlu organizatoriem – lai vēl vairāk skatītāju apmeklētu šos festivālus. Paldies!

Laura Gaile (Rīga)

Jūtos šeit patiešām labi! Man kā vādzirdīgai tuvi visi mūzikas ritmi, visas

melodeklamācijas! No dejām visvairāk patika Kuldīgas dāmu uzstāšanās. Viņas dejoja lieliski, pati vēlētos kaut ko tādu apgūt. Vēlējos redzēt šo deju dzīvajā izpildījumā, ne tikai TV ekrānā, un, lūk, šīs dāmas manu sapni piepildīja! Nu atliek pašai ķerties pie lietas un apgūt šo mākslu. Kāpēc pati neesmu uz skatuves? Man tomēr labāk patīk skatīties nekā pašai uzstāties. Es vairāk orientējos uz sportu.

Regīna Razumova , Jelena Oļehnoviča (Daugavpils)

Esam pirmo reizi šādā festivālā un mūsu emocijas ir spilgtas! Protams, vislabākie bija mūsējie — daugavpilieši (smaida). Ļoti savaldzināja arī Irīnas dziesma!

Skaista meitene un tikpat skaista dziesma!

Arī liepājnieki bija ļoti labi sagatavojuši iznācienu. Rīgas bērni mūs ļoti pārsteidza — malači, ka tādu uzvedumu sagatavojuši! Es uzliku dzirdes aparātu un no sirds izbaudīju viņu deju iestudējumu.

Līga Taube (Rīga)

Esmu mūzikas terapeite no Bērnu un jaunatnes radošo spēju attīstības centra «Namiņš». Dana Kalpiņa mani uzaicināja strādāt ar bērniem nometnē «Deja klusumā». Esmu patiešām sajūsmā par jaunajiem dejotājiem, kuri tikai 5 dienās apguva šādu lielu deju programmu. Liekas, viņiem mūzika ielūda dvēselē. Tā viņiem ir vajadzīga! Bērni mācās caur sajūtām, saņemot mūsu jūtas.

Vēl esmu ievērojusi: ja bērns mācās ritmiski kustēties, tas pozitīvi ietekmē viņa valodu. Ar mūzikas palīdzību bērns mācās pārvaldīt arī savu stāju. Ja viņš, piemēram, pūš flautu, stabuli — pirkstu nervi nodod informāciju smadzenēm. Dažādu instrumentu spēle uzlabo bērna domāšanu un nostiprina uztveres spējas, tāpēc esmu par mūzikas mācīšanu nedzirdīgiem bērniem! Starp citu, jau 5 gadus mācu nedzirdīgo meiteni Madaru spēlēt klavieres. Tā kā viss ir iespējams! Vai bija grūti? Nē, jo bērni darbojās ar lielu atdevi. Un viņi ir ļoti mīļi. Dana Kalpiņa jau ielikusi bērnos lielus pamatus — ritma koordināciju. Tagad mums ir doma parādīt šo deju programmu dzirdīgiem cilvēkiem.

Dana Kalpiņa, nometnes «Deja klusumā» vadītāja (Rīga)

Nedzirdīgajiem bērniem un jauniešiem deju mācu jau 5 gadus.

Man ir liels gandarījums par šajās dienās paveikto! Vēlos, lai nedzirdīgie apgūtu vēl vairāk jaunu lietu! Un lai publika mācās viņus saprast un pieņemt! Publikai jā mācās būt uzmanīgākai, novēroju, ka daudz cilvēku priekšnesumu laikā plāpā. Bērni to redz, un viņiem sāp sirsniņas!

Man pašai jau ir liela pieredze nometņu organizēšanā, četri gadi būs — ir bijusi nometne, kur starp dzirdīgajiem jauniešiem ir viena nedzirdīga meitene, un ir bijusi nometne, kur bija puse dzirdīgo un puse nedzirdīgo jauniešu. Mans secinājums:

bērni ļoti labi saprotas, un viegli pārvar valodas barjeru.

Rasa Jaša (Rēzekne)

Mani apvījis prieks — skaists, izdevies festivāls pašu mājās, satikti sen neredzēti draugi! Var just, ka visi koncerta dalībnieki ieguldījuši lielu darbu, tāpēc grūti nosaukt izcilāko uzvedumu — visi bija labi.

Mums, nedzirdīgajiem, vajag biežāk satikties. Mums tas ļoti nepieciešams. Tagad visi dzīvē tik ļoti aizņemti ar darbiem, ka draugi, skaisti mirkli palikuši malā.

Vajag biežāk satikties!

Vineta, Gatis Miljoni (Rīga)

Esam pirmoreiz Rēzeknē un to nenožēlojam. Pilsēta mūs pārsteidza ar savu sakārtotību, skaistumu. Esam atbraukuši bez bērniem un nu varam justies brīvāk, atpūsties un novērtēt šeit notiekošo.

Visam klāt vēl jaukas tikšanās ar klasesbiedriem, draugiem! Tā kā mana sirds velk pie dziesmām, tad īpaši gribu izcelt visus melopriekšnesumus. Izpildītāji tik skaisti un profesionāli zīmēs un kustībās izdziedāja jaukas dziesmas. Tā kā bērni palika mājās, tad šo koncertu tiešām varējām pa īstam izbaudīt! Noteikti brauksim arī uz nākamajiem šādiem lieliem saietiem.

Ivars Kalniņš, LNJO prezidents (Rīga)

Latvijas Nedzirdīgo jauniešu organizācija cenšas atbalstīt savu jauniešu dalību daudzos nedzirdīgo kultūras pasākumos ne vien Latvijā, bet arī citās Eiropas valstīs, lai viņi varētu paplašināt aktiermākslas talantus un gūt pieredzi. Mēs

esam ievērojuši, ka citās valstīs teātra vai kino tēma par nedzirdīgajiem vienmēr ir populāra. Tas nenozīmē, ka viņi izsmej savu identitāti un savu kultūru, bet elementāri atklāj skatītājiem līdz tam nezināmas, neapjaustas nedzirdīgo kultūras īpatnības.

Runājot par uzvedumu «Pelnušķīte», kur galvenā darbība ir dzirdes aparāta nevis kurpes pazaudēšana, — citās valstīs šis sižets sen izrādīts, var teikt, pat novecojis. Latvijā savukārt šāds uzvedums daudziem noteikti ir jaunums, tāpēc tā ideja guva dzīvu atsaucību gan aktieros, gan skatītājos. Mēs zinām, ka humora piesātināti uzvedumi vienmēr aizrauj nedzirdīgo publiku arī Latvijā. Milzīgs paldies Elfai Zariņai, kas sagatavoja scenāriju, rūpējās par katru dalībnieku, saskaņoja mēģinājumu laikus, sameklēja skatuves tērpus, rūpējās par dekorācijām un dalībnieku atlasī šim pasākumam. Paldies arī Marutai Piterniecei par atvēlēto «Rītausmas» zāli mēģinājumiem.

Peters Polaks, Pelnušķītes režisors (Rīga — Slovākija)

«Elfa Zariņa man piedāvāja šo Pelnušķītes ideju un pieaicināja mani par režisoru jauniešu grupai. Izvēlējamies spēlētājus, un neviens arī neatteicās. Uzvedums tapa ļoti ātri un viegli — dažos mēģinājumos bijām jau gatavi uzstāties! Mums galvenais, kam pievērsām uzmanību: mīmika, seja, kustības! Ideja par puīšu pārgērbšanos par meitenēm arī nāca no Elfas. Bija mums tāds pasākums, kur jau iezīmējās šī ierosme «Viņš un Viņa», tas visiem ļoti patika.

Jādomā par to, kāpēc publika koncerta laikā plāpā, iet uz kafejnīcu, kā tas notiek Nedzirdīgo dienas koncertā... Pirmoreiz to visu ieraugot, pats biju šokā! Bet kāpēc tā notiek? Domāju, tāpēc ka daudzi uz skatuves tikai dzied! Labi, viens, divi, bet ne jau tik lielā mērā — visi!

Nedzirdīgajiem galvenais ir kustības un mīmika. Tad ir efekts! Jau 2004. gadā, kad vadīju Slovākijas festivālu, mana mīļotā meitene no Latvijas — Alise ievēroja, ka toreiz skatuvē esošie maz dziedāja, vairāk ar kustībām izspēlēja notikumus. Un kustībām jābūt tādām maigām, dabiskām. Tagad mūsējie latviešu aktieri ir tikuši līdz tādām pašām līmenim! Es teiktu — augstam! (Smaida.)

Es nenāku no mākslinieku ģimenes, bet uz mākslu esmu tiecies jau no bērnības, kad, būdams pavisam maziņš, visus smīdināju. Tā arī sāku spēlēt teātrī — sākumā mazas lomiņas, tad jau lielākas un lielākas. Tas man vienkārši ir gēnos. Protams, mans sapnis ir strādāt par labi apmaksātu režisoru. Pašlaik man maizes darbs jau ilgi ir saistīts ar galdniecību. Strādāju Latvijā, jo Slovākijā patiesībā ir grūtāk dabūt darbu. Kad ar smaidu prasīju, vai tā ir likumsakarība, ka režisora mīļotā meitene Alise Vāvere tiek pie galvenajām lomām (bija Sniegbaltīte, tagad Pelnušķīte), tad mums

blakussēdošie puīši Ivars un Vladimirs metās aizstāvēt viņu un apgalvoja, ka Alise vienkārši ir ne tikai ļoti skaista, bet arī talantīga un kā radīta tieši tādām lomām. Citādu Sniegbaltīti un Pelnušķīti viņi nevarot iedomāties! Liekas, skatītāji arī!